

INKOM
Skärholmens stadsdelsförvaltning

2022 -07- 0 8

Samverkansöverenskommelse mellan polisområde Stockholm syd och Stockholms stad, Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Södertälje, Salem, Tyresö och Värmdö kommun gällande snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare

Uppdrag

Regeringen har, den 3 februari 2022, beslutat om ett tillägg till tidigare uppdrag inom Snabbare lagföring. Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården och Domstolsverket ska fortsätta försöksverksamheten med ett snabbförfarande i brottmål för lagöverträdare under 18 år¹. Den utbyggda och fortsatta försöksverksamheten ska pågå till och med den 31 december 2024 och genomföras med utgångspunkt i förslagen i SOU 2021:46.

Tillägget innebär att myndigheterna ska bygga ut försöksverksamheten till hela Polisregion Stockholm under 2022.

Målsättningen är att brott som utreds inom ramen för en polisledd förundersökning ska kunna lagföras inom tio veckor från polisens ingripande.

Bakgrund

Se bilaga

Närmare om regeringsuppdraget Snabbare lagföring

Syftet med den fortsatta försöksverksamheten är att säkerställa de vinster som har uppnåtts, och erfarenheter som förvärvats i arbetet med ungdomsspåret, inte går förlorade i avvaktan på åtgärder för ett eventuellt permanentande. Den fortsatta försöksverksamheten syftar också till att skapa ett bredare underlag än det som ungdomsspåret hittills genererat. Brottsförebyggande rådet har i sin utvärdering bedömt att det finns potential för ungdomsspåret att växa och har i det sammanhanget lyft fram praktisk erfarenhet och riktade utbildningsinsatser till polispersonal i yttre tjänst.

Försöksverksamheten med ett snabbförfarande för lagöverträdare under 18 år ska byggas ut till hela Polisregion Stockholm under 2022. Verksamheten ska fortsätta efter den 31 december 2022. Den utbyggda och fortsatta försöksverksamheten ska pågå till och med den 31 december 2024 och genomföras med utgångspunkt i förslagen i SOU 2021:46. Det innebär bland annat följande.

¹ Dnr Ju 2020/02474/DOM

Försöksverksamheten omfattar alla former av ingripandebrott där en misstänkt anträffas vid brottsplatsen och förundersökningen ska ledas av Polis-myndigheten. Även brott mot person ska kunna ingå i försöksverksamheten. Detta oavsett om förundersökningen leds av Polismyndigheten eller åklagare, så länge det finns en utpekad misstänkt eller ett uppslag som snabbt kan leda till att en misstänkt identifieras. Vid bedömningen av om ett sådant brott bör hanteras i snabbförfarandet ska målsägandens intresse beaktas, bland annat rätten att i vissa fall biträddas av ett målsägandebiträde och att få en prövning av ett eventuellt skadeståndskrav.

Målsättningen ska liksom tidigare vara att polis ska hålla förhör med den misstänkte inom en vecka från brottet eller ingripandet, om det inte kan ske direkt. Är det fråga om ett brott som utreds inom ramen för en polisledd förundersökning ska målsättningen fortfarande vara att brottet ska lagföras inom tio veckor från polisens ingripande.

Sedan tidigare gäller att de deltagande myndigheterna ska organisera sitt arbete så att tidsmålen för lagföring i snabbförfarandet kan uppnås. Den fortsatta försöksverksamheten innebär också att det löpande arbetet med att utveckla organisation, rutiner och arbetsmetoder i ungdomsspåret ska fortsätta. Det kan exempelvis röra formerna för samverkan mellan polisen och socialtjänsten. Arbetet ska präglas av delaktighet och lokal förankring.

När det gäller kommunerna är deras medverkan på samma sätt som tidigare frivillig. Medverkan kan uppnås genom lokala samverkansavtal med respektive kommun eller stadsdel och den lokala polisen. Denna samverkan på lokal nivå ska upprätthållas även fortsättningsvis. Åklagare ska delta i det lokala samverkansarbetet, bland annat för att identifiera avvikelser och samordna sig kring frågor om rutiner i snabbförfarandet. Även domstolar ska få möjlighet att delta. Vidare ska det verkas för att kommunerna ska ingå i den samverkan som i dag hålls på polisområdesnivå.

Försöksverksamheten ska även fortsättningsvis genomföras med bibehållen rätts-säkerhet och kvalitet och utifrån ett barnrättsperspektiv i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Myndigheterna ska i genomförandet av den fortsatta och utbyggda försöksverksamheten inhämta och ta tillvara Brottsförebyggande rådets erfarenheter och lärdomar efter dess utvärdering av försöksverksamheten i norra Stockholm (Brå rapport 2020:3).

Syftet med samverkansöverenskommelsen

Med syfte att verkställa de förslag som anges nedan och få till stånd en snabbare lagföring för unga lagöverträdare önskar företrädare för Polismyndigheten i region Stockholm, polisområde Stockholm syd, under försöksverksamheten teckna ett samverkansavtal med företrädare för socialtjänsterna i berörda stadsdelar och kommuner.

Parter

Polismyndigheten
 Region Stockholm
 Polisområde syd
 Org.nr 202100-0076
 Björnkullavägen 9
 141 51 Huddinge

Stadsdelsförvaltningen Skärholmen, Stockholms stad
 Org.nr 212000-0142
 Bodholmsplan 2
 127 48 Skärholmen

Överenskommelse

Parterna har dag som ovan ingått följande överenskommelse;

Förhör med den unge inom ramen för försöksverksamheten

Av praktiska skäl inom polisverksamheten är det förenat med svårigheter att i samtliga ärenden ha en så kort frist som de sju dagar som föreslagits i utredningen och därav är målsättningen att den unge ska kallas till förhör senast inom tio dagar från brottet. Parterna enas därför om att avsätta resurser och planera sin verksamhet på så sätt att förhör av unga lagöverträdare som omfattas av försöksverksamheten kan hållas under en överenskommen dag per vecka och under bestämda förhörstider.

Om förhör med ungdomar tillhörande samma socialtjänst inträffar vid samma tidpunkt ska berörd socialtjänst kontakta lokalpolisområdet för att komma överens om ändring av förhörstid.

Frågan om ytterligare behov av tider/dagar för förhör kommer att beaktas löpande och vid behov beslutas inom ramen för återkopplingsmöten med hänsyn tagen bland annat till ärendemängd och målsättningen med försöksverksamheten.

Kontaktpersoner och operativa kontaktuppgifter

För att underlätta kontakter mellan parterna ska representanter för samverkansforumen inom försöksverksamheten utses inom respektive enhet. Kontaktuppgifter till den operativa verksamheten ska anges.

Respektive enhet ansvarar för att anmäla eventuella förändringar avseende ovan till Polismyndigheten som ansvarar för att föra och uppdatera förteckning över kontaktpersoner och kontaktppgifter.

Samverkans forum

Utpekad kontaktperson vid respektive lokalpolisområde kallar parterna löpande till lokala återkopplingsmöten i lokalpolisområdet. Syftet med mötena är att kontinuerligt utvärdera försöksverksamheten samt fånga upp avvikelser och förbättringsmöjligheter i det lokala perspektivet.

Med syfte att främja erfarenhetsutbyte och skapa en så enhetlig arbetsmetod som möjligt inom område syd ska parterna även diskutera och utveckla samverkansformerna på polisområdesnivån.

Giltighetstid

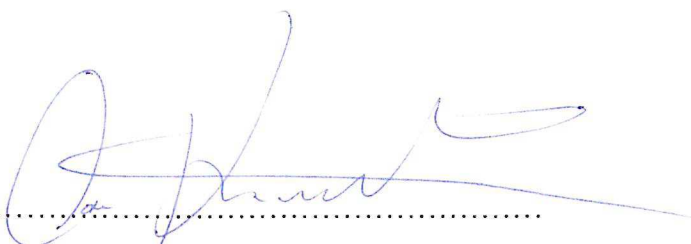
Överenskommelsen löper under den förlängda försöksverksamheten, dvs. till och med den 31 december 2024.

Parterna har möjlighet att säga upp överenskommelsen. Överenskommelsen upphör när någon eller båda parter skriftligen uttrycker sådan önskan.

På respektive myndighets/kommun/stadsdels vägnar

P. ÅL

Patric Ånberg, stadsdelsdirektör

.....

Polismästare Catrine Kimerius Wikström polisområde Stockholm syd

Bakgrund

Regeringen gav den 14 februari 2019 ett uppdrag till Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården, Domstolsverket, Attunda tingsrätt, Norrtälje tingsrätt och Solna tingsrätt om försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare under 18 år², det s.k. ungdomsspåret.

I departementspromemorian Ds 2018:9 ”Snabbare lagföring” föreslogs en försöksverksamhet för ett snabbare lagföringsförfarande i brottmål för personer under 18 år. I utredningen konstaterades bland annat följande. Det är angeläget att tidsspannet mellan polisens ingripande med anledning av brottet och det inledande förhøret är kort. En utgångspunkt ska vara att tiden däremellan ska vara någon eller några dagar. Tiden föreslås inte i något fall överstiga en vecka. Misstänke om brott ska, om det är möjligt, delges senast vid förhøret. Vid förhøret ska den unge biträdas av vårdnadshavare och i vissa fall en offentlig försvarare och socialtjänsten. I samband med det första förhøret ska socialtjänsten ha sitt första möte med den unge och dennes vårdnadshavare i syfte att påbörja arbetet med yttrandet enligt 11 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och i syfte att vidta andra sociala åtgärder. I utredningen konstaterades vidare att för att ett första förhör ska kunna hållas skyndsamt krävs ett utvecklat samarbete i syfte att med kort varsel kunna bestämma förhörstid som passar både polisen och socialtjänsten.

Regeringen beslutade den 14 februari 2019 att försöksverksamheten med ett snabbförfarande för unga lagöverträdare under 18 år skulle genomföras med utgångspunkt i förslagen i Ds 2018:9. Den inleddes i lokalpolisområdena Rinkeby, Solna och Täby. Därefter utvidgades den till att omfatta hela polisområde Stockholm nord. Försöksverksamheten skulle pågå till och med den 31 december 2020.

Försöksverksamheten avgränsades till sådan brottslighet som utreds inom ramen för en polisledd förundersökning och som inletts genom ett ingripande. Försöksverksamheten syftade till att bland annat öka samverkan mellan polisen och socialtjänsten. I uppdraget ingick att Polismyndigheten skulle ta initiativ till samverkansöverenskommelser med socialnämnden eller stadsdelsnämnden i berörda kommuner eller stadsdelar. Samverkansöverenskommelserna skulle möjliggöra att ett första förhör kan hållas med den unge senast inom en vecka från ingripandet.

Försöksverksamheten innebar inte någon förändring av roll- och ansvarsfördelning mellan de berörda aktörerna och skulle inte heller möjliggöra några avsteg från uppgifter som enligt lag eller annan författning ankommer på respektive aktör. Försöksverksamheten skulle också genomföras med bibehållen rättssäkerhet och kvalitet och utifrån ett barnrättsperspektiv.

Brottsförebyggande rådet har följt och utvärderat försöksverksamheten i norra Stockholm³. Av utvärderingen framgår att handläggningen i ungdomsspåret varit relativt snabb och att majoriteten av ärendena avslutats inom tio veckor. Det konstateras dock att inflødet av ärenden varit lågt och att det därför hittills inte gått

² Dnr Ju2018/02403/DOM och Ju2019/00513/DOM

³ Rapport 202:3, Snabbare lagföring, Utvärdering av en försöksverksamhet i norra Stockholm).

att dra några säkra slutsatser om effekterna av ungdomsspåret. Regeringen gav en särskild utredare i uppdrag att bland annat utreda ett permanentande av ungdomsspåret vilket redovisats i SOU 2021:46.